

Yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen osana vuoden 2027 talousarviovalmistelua ja talouden tasapainottamistoimenpiteitä

HENKJ 19.8.2026 § 53

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@tornio.fi)
Elisa Parkkila, henkilöstöpäällikkö
Hanna Hepola, talous- ja rahoitusjohtaja
Jukka Kujala, kaupunginjohtaja

Tornion kaupungin talous on heikentynyt viime vuosina. Taloussuunnitelma 2026–2028 on tehty yhteensä 21,1 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Taloutta heikentävät erityisesti kuntien valtionosuuksien leikkaukset, heikon taloustilanteen vaikutukset verotuloihin, työehtoneuvotteluissa sovitut palkankorotukset sekä korkotason nousu.

Käyttötalous tulee saada tulevina vuosina selvästi ylijäämäiseksi, jotta tulorahoituksella voitaisiin maksaa aiempien investointien rahoituskustannukset ja sen jälkeen kattaa myös tulevia investointeja edes osittain tulorahoituksella. Lisäksi kuntalain 13 luvun 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Tornion kaupungin taseessa on tilinpäätöksessä 2025 yhteensä 28,6 miljoonaa euroa kertynyttä ylijäämää. Vuoden 2026 tilinpäätöksestä ja taloussuunnitelmakauden 2027–2029 tilinpäätöksistä ennustetaan syntyvän niin merkittävästi alijäämää, ettei taseeseen kertynyt ylijäämä riitä, mikäli toiminnan uudelleenorganisointia ja talouden sopeuttamista ei tehdä.

Yhteistoimintaneuvottelut

Tornion kaupunki tulee tekemään toimenpiteitä talouden sopeuttamiseksi. Tavoitteena on käyttötalouden parantaminen vuotuisia menoja karsimalla. Alustavan taloussuunnitelman mukaan käyttötaloutta tulisi sopeuttaa noin seitsemän miljoonan euron pysyvillä vuosittaisilla säästöillä, jotta talous saadaan tasapainoon. Summa voi täsmentyä talousarviovalmistelun edetessä neuvotteluiden aikana.

Lisäksi investointien määrää pyritään karsimaan niin, että se hillitsisi kaupungin velkaantuneisuuden kasvua. Investointeja tarkastellaan erityisesti vuosina 2027–2029 ja myös sen jälkeisinä vuosina. Näillä talouden sopeuttamistoimilla voi olla henkilöstövaikutuksia ja ne voivat johtaa muun muassa työtehtävien tai työnkuvien muuttamisiin sekä työn organisoinnin muutoksiin. Henkilöiden irtisanomisia, osa-aikaistamisia tai lomauttamisiakaan ei voida poissulkea.

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 4 §:n mukaan, jos kunnan talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tekee kunnanvaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.

Yhteistoimintaneuvotteluissa neuvotellaan talouden sopeutustoimien perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehdoista. Neuvotteluita käydään vähintään kuuden viikon ajan.

Tornion kaupungin hallintosäännön 25 § mukaan kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto vastaa kaupungin yhteistoimintamenettelystä. Edelleen hallintosäännön 53 § mukaan kaupunginhallitus päättää virka- ja työehtosopimusten tulkintaa ja soveltamista koskevien paikallisneuvottelujen käymisen periaatteista ja työnantajaa edustavien neuvottelijoiden määräämisestä. Kaupunginhallitus tai määräämänsä päättää paikallisneuvottelujen neuvottelutulosten vahvistamisesta.

Esittelijä

Henkilöstöpäällikkö Parkkila Elisa

Päätösehdotus

Henkilöstöjaosto esittää kaupunginhallitukselle, että

1. taloudellisen, rahoituksellisen ja toiminnallisen tilanteen perusteella on aloitettava koko henkilöstöä (pl. seudulliset palvelut; Meri-Lapin työllisyyspalvelut, Meri-Lapin ympäristöpalvelut, Aineen taidemuseo ja Tornionlaakson museo) koskevat työvoiman käytön mahdollista vähentämistä, toiminnan uudelleenjärjestelyjä ja talouden sopeuttamista koskevat yhteistoimintaneuvottelut pyrkimyksenä pysyvä kustannusten vähentäminen noin 7 miljoonalla eurolla vuodesta 2027 alkaen sekä toiminnan edellyttämät uudelleenjärjestelyt. Neuvottelut käynnistyvät erikseen annettavan yhteistoimintaneuvotteluiden kutsun ja neuvotteluesityksen mukaisena päivänä;
2. valtuuttaa henkilöstöpäällikön kaupunginjohtajan ohella antamaan kirjallisen neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi; sekä
3. nimetä työnantajan edustajat yhteistoimintaneuvotteluihin seuraavasti: pääneuvottelijoiksi kaupunginjohtajan, toimialajohtajat sekä henkilöstöpäällikön. Kaupunginjohtaja nimeää lisäksi neuvotteluihin tarvittavat asiantuntijat.

Päätös

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.
Hyväksyttiin.

KH 31.8.2026
1076/01.00.00/2026

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@tornio.fi)
Elisa Parkkila, henkilöstöpäällikkö
Hanna Hepola, talous- ja rahoitusjohtaja
Jukka Kujala, kaupunginjohtaja
Kaarlo Suutarinen, hallintopäällikkö
Hannu Markkula, kaupunginlakimies

Tornion kaupungin talous on heikentynyt viime vuosina. Taloussuunnitelma 2026–2028 on tehty yhteensä 21,1 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Taloutta heikentävät erityisesti kuntien valtionosuuksien leikkaukset, heikon taloustilanteen vaikutukset verotuloihin, työehtoneuvotteluissa sovitut palkankorotukset sekä korkotason nousu.

Käyttötalous tulee saada tulevina vuosina selvästi ylijäämäiseksi, jotta tulorahoituksella voitaisiin maksaa aiempien investointien rahoituskustannukset ja sen jälkeen kattaa myös tulevia investointeja edes osittain tulorahoituksella. Lisäksi kuntalain 13 luvun 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Tornion kaupungin taseessa on tilinpäätöksessä 2025 yhteensä 28,6 miljoonaa euroa kertynyttä ylijäämää. Vuoden 2026 tilinpäätöksestä ja taloussuunnitelmakauden 2027–2029 tilinpäätöksistä ennustetaan syntyvän niin merkittävästi alijäämää, ettei taseeseen kertynyt ylijäämä riitä, mikäli toiminnan uudelleenorganisointia ja talouden sopeuttamista ei tehdä.

Yhteistoimintaneuvottelut

Tornion kaupunki tulee tekemään toimenpiteitä talouden sopeuttamiseksi. Tavoitteena on käyttötalouden parantaminen vuotuisia menoja karsimalla. Alustavan taloussuunnitelman mukaan käyttötaloutta tulisi sopeuttaa noin seitsemän miljoonan euron pysyvillä vuosittaisilla säästöillä, jotta talous saadaan tasapainoon. Summa voi täsmentyä talousarviovalmistelun edetessä neuvotteluiden aikana.

Lisäksi investointien määrää pyritään karsimaan niin, että se hillitsisi kaupungin velkaantuneisuuden kasvua. Investointeja tarkastellaan erityisesti vuosina 2027–2029 ja myös sen jälkeisinä vuosina. Näillä talouden sopeuttamistoimilla voi olla henkilöstövaikutuksia ja ne voivat johtaa muun muassa työtehtävien tai työnkuvien muuttamiseen sekä työn organisoinnin muutoksiin. Henkilöiden irtisanomisia, osa-aikaistamisia tai lomauttamisiakaan ei voida poissulkea.

Edellä mainittuihin tavoitteisiin pääsemiseksi on tarve kohdentaa vähintään 1,1 miljoonan euron säästötavoite henkilöstömenoihin vuoden 2027 talousarviossa. Valmistelussa tunnistetut tasapainotustoimenpiteet sekä henkilöstömenoista tavoiteltava säästö eivät riitä talouden saattamiseen ylijäämäiseksi, sillä tosiasiassa sopeutustarve on huomattavasti suurempi, kuin 1,1 miljoonaa euroa, mutta tässä vaiheessa ei ole realistista kohdentaa tätä suurempaa säästötavoitetta.

Neuvotteluesityksen antamisen hetkellä työantajan alustavana arviona on, että mahdolliset irtisanomiset kohdentuisivat enintään 30 henkilötyövuoteen. Tämän lisäksi muut palvelussuhteen ehtoihin kohdistuvat muutokset saattaisivat kohdistua enintään 70

henkilötyövuoteen. Mahdollisten henkilöstöön kohdentuvien toimenpiteiden määrä, laajuus sekä kohdentuminen täsmentyvät yhteistoimintaneuvottelujen myötä. Tavoitteena on saada aikaan pysyviä kustannusrakenteen muutoksia, joten lomauttamista ei pidetä ensisijaisena vaihtoehtona. Mikäli lomautuksia kuitenkin joudutaan harkitsemaan, on tarkastelun kohteena koko henkilöstö.

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 4 §:n mukaan, jos kunnan talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tekee kunnanvaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen. Yhteistoimintaneuvotteluissa neuvotellaan talouden sopeutustoimien perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehdoista. Neuvotteluita käydään vähintään kuuden viikon ajan.

Tornion kaupungin hallintosäännön 53 § mukaan kaupunginhallitus päättää virka- ja työehtosopimusten tulkintaa ja soveltamista koskevien paikallisneuvottelujen käymisen periaatteista ja työnantajaa edustavien neuvottelijoiden määräämisestä. Kaupunginhallitus tai määräämänsä päättää paikallisneuvottelujen neuvottelutulosten vahvistamisesta.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että

1. taloudellisen, rahoituksellisen ja toiminnallisen tilanteen perusteella on aloitettava koko henkilöstöä (pl. seudulliset palvelut; Meri-Lapin työllisyyspalvelut, Meri-Lapin ympäristöpalvelut, Aineen taidemuseo ja Tornionlaakson museo) koskevat työvoiman käytön mahdollista vähentämistä, toiminnan uudelleenjärjestelyjä ja talouden sopeuttamista koskevat yhteistoimintaneuvottelut pyrkimyksenä pysyvä kustannusten vähentäminen noin 7 miljoonalla eurolla vuodesta 2027 alkaen sekä toiminnan edellyttämät uudelleenjärjestelyt. Neuvottelut käynnistyvät erikseen annettavan yhteistoimintaneuvotteluiden kutsun ja neuvotteluesityksen mukaisena päivänä;
2. neuvotteluesityksen antamisen hetkellä työnantajan alustavana arviona on, että mahdolliset irtisanomiset kohdentuisivat enintään 30 henkilötyövuoteen. Tämän lisäksi muut palvelussuhteen ehtoihin kohdistuvat muutokset saattaisivat kohdistua enintään 70 henkilötyövuoteen. Mahdollisten henkilöstöön kohdentuvien toimenpiteiden määrä, laajuus sekä kohdentuminen täsmentyvät yhteistoimintaneuvottelujen myötä. Tavoitteena on saada aikaan pysyviä kustannusrakenteen muutoksia, joten lomauttamista ei pidetä ensisijaisena vaihtoehtona. Mikäli lomautuksia kuitenkin joudutaan harkitsemaan, on tarkastelun kohteena koko henkilöstö;
3. valtuuttaa henkilöstöpäällikön kaupunginjohtajan ohella antamaan kirjallisen neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi; sekä

4. nimetä työnantajan edustajat yhteistoimintaneuvotteluihin seuraavasti: pääneuvottelijoiksi kaupunginjohtajan, toimialajohtajat sekä henkilöstöpäällikön. Kaupunginjohtaja nimeää lisäksi neuvotteluihin tarvittavat asiantuntijat.

Päätös
